

**Бойовий статут Сил
підтримки "Інженерні війська
Збройних Сил України"
частина II (Батальйон, рота)**

Бойовий статут розроблений робочою групою кафедри тактики підрозділів бойового (оперативного) забезпечення факультету підготовки спеціалістів бойового (оперативного забезпечення) Національної академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного спільно з Управлінням інженерних військ Командування Сил підтримки Збройних Сил України, погоджений із заінтересованими органами військового управління Збройних Сил України, структурними підрозділами Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил України.

Цей Бойовий статут визначає основи організації та виконання командирами рот, батальйонів інженерних військ Збройних Сил України завдань інженерної підтримки в операціях (бойових діях).

БОЙОВИЙ СТАТУТ СИЛ ПІДТРИМКИ

**ІНЖЕНЕРНІ ВІЙСЬКА
ЗБРОЙНИХ СИЛ
УКРАЇНИ
ЧАСТИНА II
(БАТАЛЬЙОН, РОТА)**

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2024

УДК 358.211(477)

Б 77

**Бойовий статут Сил підтримки «Інженерні війська Збройних Сил України»
Б 77 частина II (Батальйон, рота).** — Київ: «ЦУЛ», 2024. — 262 с.

ISBN 978-611-01-3161-2

Бойовий статут розроблений робочою групою кафедри тактики підрозділів бойового (оперативного) забезпечення факультету підготовки спеціалістів бойового (оперативного забезпечення) Національної академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного спільно з Управлінням інженерних військ Командування Сил підтримки Збройних Сил України, погоджений із заінтересованими органами військового управління Збройних Сил України, структурними підрозділами Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил України.

Цей Бойовий статут визначає основи організації та виконання командирами рот, батальйонів інженерних військ Збройних Сил України завдань інженерної підтримки в операціях (бойових діях).

ISBN 978-611-01-3161-2

ЗМІСТ

	ВСТУП	5
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	7
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	8
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	12
1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	16
1.1	Основи інженерної підтримки	16
1.2	Принципи бойового застосування інженерних підрозділів	22
2	ОРГАНІЗАЦІЯ ІНЖЕНЕРНОЇ ПІДТРИМКИ	24
2.1	Організація інженерної підтримки застосування військ	24
2.2	Процедури управління інженерними підрозділами	45
2.2.1	Послідовність і зміст роботи командира та штабу батальйону після отримання бойового завдання. Процес прийняття військового рішення (MDMP).	45
2.2.2	Послідовність роботи командира роти з організації виконання поставленого завдання.	70
2.3	Формування, що створюються з підрозділів інженерних військ у різних видах бою і при пересування військ	104
3	ІНЖЕНЕРНА ПІДТРИМКА ОБОРОННОГО БОЮ	108
3.1	Загальні положення	108
3.2	Інженерна підтримка підготовки та ведення оборонного бою	111
3.2.1	Дії підрозділів інженерних військ при підтримці підготовки і ведення оборонного бою	111
3.2.2	Дії підрозділів інженерних військ при підтримці виходу з бою і відході	120
3.2.3	Дії підрозділів інженерних військ при підтримці підготовки і ведення маневреної оборони	126
4	ІНЖЕНЕРНА ПІДТРИМКА НАСТУПАЛЬНОГО БОЮ	136
4.1	Загальні положення	136
4.2	Інженерна підтримка підготовки та ведення наступального бою	138
4.3	Інженерна підтримка зустрічного бою	168
5	ІНЖЕНЕРНА ПІДТРИМКА ПЕРЕСУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ТА РОЗТАШУВАННЯ НА МІСЦІ	174
5.1	Загальні положення	174
5.2	Інженерна підтримка маршу (переміщення) похідної охорони та перевезення	174
5.3	Інженерна підтримка розташування на місці	180
6	ПРИЗНАЧЕННЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА БОЙОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ ТИПОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ ІНЖЕНЕРНИХ ВІЙСЬК	189
6.1	Призначення, організація та бойове застосування інженерно-саперного батальйону	189

6.2	Призначення, організація та бойове застосування інженерного батальйону	195
6.3	Призначення, організація та бойове застосування понтонно-мостового батальйону	200
7	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЙ ПІДРОЗДІЛІВ ІНЖЕНЕРНИХ ВІЙСЬК	205
7.1	Системи бойових функцій	205
7.2	Морально-психологічне забезпечення	220
7.3	Логістика	221
7.4	Медичне забезпечення особового складу	227
Додатки:		
1	Формалізований бланк додатку G (інженерна підтримка) до бойового наказу	230
2	Правила та послідовність оформлення узагальненого оверлея перешкод (МСОО)	240
3	Аналіз місцевості за військовими аспектами (приклад)	246
4	Узагальнена таблиця перешкод (приклад)	247
5	Таблиця за функцією ведення бою – захист (приклад)	248
6	Розподіл завдань інженерної підтримки (приклад)	249
7	Послідовність розробки районів ураження	250
8	Таблиця порівняння варіантів дій (COA comparison)	251
9	Формалізований бланк рапорту з інженерної ситуації	252
10	Формалізований бланк бойового наказу	257
11	Послідовність подолання перешкод (мінних полів)	261
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)	262

ВСТУП

Тактика є найстарішою складовою воєнного мистецтва й охоплює систему знань щодо теорії і практики підготовки та ведення бою. Бій є об'єктом дослідження тактики або тактичного мистецтва. Тактика, будучи окремим елементом воєнного мистецтва, тісно пов'язана з оперативним мистецтвом і стратегією.

Загальна тактика – це теорія і практика підготовки та ведення загальновійськового бою з'єднаннями, частинами і підрозділами. *Теорія тактики вивчає* закономірності, характер, способи підготовки і ведення бою та погляди військових фахівців, зокрема інших держав, на ці питання. *Теорія тактики розробляє* теоретичні положення основ, підготовки та ведення бою і тактичні вимоги до організації, озброєння і військової техніки з'єднань, частин та підрозділів, й обладнання місцевості для ведення бою. *Практика включає* підготовку та ведення бою з'єднаннями, частинами і підрозділами.

Єсім систем бойових функцій, які об'єднуються в оперативну систему ведення бою (BOS – battlefield operating system) і складаються з: розвідки, пересування (маневру), вогневої підтримки, ППО, мобільності, контрмобільності противника і живучості, бойової підтримки й обслуговування (забезпечення), командування та управління (C²). Єсім функцій ведення бою є елементами бойової потужності, які об'єднані лідерством та інформацією. Забезпечення складається з трьох основних підфункцій: логістики, життєзабезпечення та медичного забезпечення особового складу.

Тактика інженерних військ охоплює теорію і практику виконання завдань інженерної підтримки застосування військ (сил).

Підгрунтям тактики інженерних військ (далі – ІВ) є вимоги оперативного мистецтва; досвід застосування і підготовки частин та підрозділів ІВ; принципи інженерної підтримки бою, застосування ІВ; розвиток озброєння і військової техніки, в першу чергу, засобів інженерного озброєння.

Зміни в способах ведення бойових дій військ (сил) у ході збройних конфліктів, миротворчих операцій пред'являють нові, більш високі вимоги до виконання завдань інженерної підтримки, розширюють їх зміст, вимагають удосконалення способів і прийомів їх виконання, а також розширюють та ускладнюють роботу командира підрозділу інженерних військ щодо прийняття рішення на бойове застосування наявних сил і засобів для виконання завдань інженерної підтримки.

Обов'язковою умовою поліпшення як оперативності, так і, головним чином, якості організації інженерної підтримки є узагальнення і подальший розвиток теорії і практики інженерної підтримки та бойового застосування підрозділів інженерних військ під час виконання завдань інженерної підтримки бойових (спеціальних) дій військ (сил).

Бойове застосування підрозділів інженерних військ – це організоване їх використання в бою (операції), під час пересування і розташування військ (сил) на місці, як правило, у взаємодії з військовими частинами (підрозділами) родів

військ, спеціальних військ і іншими військовими формуваннями з метою виконання поставлених бойових завдань.

Основою бойового застосування підрозділів інженерних військ є фундаментальні питання військового мистецтва, теоретичних основ управління військами, всебічного забезпечення військ (сил), застосування підрозділів інженерних військ, розвитку засобів інженерного озброєння, методології обґрунтування тактичних нормативів, досвіду виконання завдань інженерної підтримки, бойової підготовки.

Досвід організації та ведення бойових дій (операцій) у збройних конфліктах, і особливо в операції Об'єднаних сил (Антитерористичній операції) на Сході України переконливо свідчить про важливу роль інженерних військ, а також про те, що доцільне використання інженерних засобів створює умови для ефективного застосування військових угруповань, озброєння і військової техніки, підвищує живучість військ, а отже сприяє досягненню успіху. Сьогодні в числі найбільш актуальних проблем щодо розвитку та удосконалення інженерних військ є: визначення оптимальної структури інженерних військ та ефективних засобів інженерного озброєння; впровадження нових форм і методів бойової та мобілізаційної підготовки, способів інженерної підтримки різних видів бойових дій з позицій нових геополітичних і економічних умов.

Це видання спрямоване на впровадження Бойового статуту “Інженерні війська” частина II “Батальйон, рота”, яким визначається доктринальна основа, що забезпечує діяльність та дії частин та підрозділів інженерних військ. У Бойовому статуті описуються дії інженерних підрозділів у різних видах бойових дій для здійснення інженерної підтримки що дає змогу загальновійськовим командирам успішно виконати бойові завдання.

У першу чергу Статут призначений для використання командирами і штабами частин та підрозділів інженерних військ. Враховуючи обмеження і вимоги Статуту, командир має організувати, планувати і проводити заходи інженерної підтримки військ у такий спосіб, який він вважає найбільш ефективним у досягненні поставленого перед ним завдання.

ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
1	2
	Наказ Генерального штабу ЗС України від 25.06.2019 № 230/дск “Про затвердження Тимчасової настанови з інженерної підтримки ЗС України”
ВКП 10-24(01).01	Доктрина з інженерної підтримки застосування військ (сил)
ВСТ 01.004.006-2017 (01)	“Воєнна політика, безпека та стратегічне планування. Стратегічне планування розвитку спроможностей Збройних Сил України. Терміни та визначення”
ВСТ 01.001.009-2017 (01)	“Військова стандартизація. Глосарій аббревіатур, що використовуються в документах та публікаціях НАТО (AAP-15 (2016), MOD)”
	Бойовий статут Сухопутних військ “Структура та функціонування пунктів управління в операціях”
AAP-06	Glossary of Terms and Definitions (English and French) Глосарій термінів та визначень НАТО (англійською та французькою мовами)
AJP-3	Allied Joint Doctrine for the Conduct of Operations Союзна спільна доктрина з проведення операцій
ATP 3-34.40	General Engineering FM 3-34.400/MCWP 3-17.7 08.2017

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Автомобільні дороги оборонного значення – автомобільні дороги, необхідні для забезпечення оборони і безпеки України, з'єднання військових та інших спеціальних об'єктів, які призначені та підготовлені в умовах воєнного стану встановленим порядком для військових перевезень, перевезень, пов'язаних з евакуацією населення та вантажів, народногосподарських перевезень.

Бій – основна форма воєнних дій тактичного рівня, яка являє собою узгоджені за метою, завданнями, місцем і часом удари, вогонь і маневр військових частин, підрозділів (кораблів, літаків), які ведуться за єдиним замислом і планом для виконання тактичних бойових завдань в обмеженому районі впродовж короткого періоду часу.

Бойові дії – особлива форма воєнних дій тактичного рівня, яка застосовується військовими частинами та підрозділами для виконання тактичних (оперативно-тактичних) бойових завдань у рамках операції угруповання військ або самостійно, а також між боями (операціями).

Вибухонебезпечні предмети – будь-які боеприпаси, що містять вибухові речовини, матеріали ядерного ділення або ядерного синтезу, а також біологічні та хімічні речовини, які включають бомби і боеголовки, крилаті і балістичні ракети, артилерійські, мінометні, ракетні снаряди і боеприпаси до легкої стрілецької зброї, усі різновиди мін, торпеди і глибинні бомби, піротехнічні матеріали, касетні суббоеприпаси та їх контейнери, піропатрони та піротехнічні пристрої, електрорізнозапали, замасковані та саморобні вибухові пристрої, а також будь-які схожі або пов'язані з цим елементи чи компоненти, вибухонебезпечні за своєю природою.

Відхід – маневр, який здійснюється підрозділами з метою виходу з-під ударів сил противника, що переважають, недопущення оточення або зайняття вигіднішого рубежу (району) для подальших дій. Відхід проводиться тільки з дозволу або за наказом старшого командира.

Військово-автомобільні дороги – це підготовлені для військового руху автомобільні дороги, які є складовими комунікаційних напрямків у системі матеріально-технічного забезпечення центру, з розгорнутими на них дорожньо-комендантськими військовими частинами (підрозділами).

Вогневі удари за засобами доставки можуть бути ракетними, артилерійськими та авіаційними; за кількістю засобів, які беруть участь, і об'єктів, що підлягають ураженню, – зосереджені, групові і поодинокі.

Вогонь – ураження противника стрільбою (пуском) з різних видів зброї (озброєння).

Електропостачання військ (сил) та об'єктів – це комплекс заходів щодо забезпечення військ (сил), які здійснюються з метою створення необхідних умов для безперерйного функціонування озброєння, військової техніки та об'єктів спеціального призначення.

За масштабом удари поділяються на оперативні і тактичні; залежно від засобів, що застосовуються – на вогневі та удари військами (силами).

Загін забезпечення руху – елемент похідного порядку, який призначений для безпосереднього забезпечення пересування військ (підрозділів) на марші, у наступі та під час відходу у бригадах (військових частинах).

Інженерна підтримка – один із видів забезпечення військ (сил), що являє собою комплекс заходів щодо інженерної підготовки військ (сил), об'єктів та місцевості, які здійснюються з метою своєчасного та прихованого розгортання військ (сил), проведення ними маневру, створення необхідних умов для успішного виконання поставлених завдань, підвищення рівня захисту військ (сил) та об'єктів від засобів ураження противника, завдання противнику втрат та ускладнення його дій.

Інженерна розвідка – одна із частин тактичної розвідки, яка ведеться інженерно-розвідувальними та іншими підрозділами інженерних військ як самостійно, так і в складі розвідувальних органів загальновійськових з'єднань (військових частин), для своєчасного добування розвідувальних даних про , противника (завдань інженерної підтримки і заходів, які ним виконуються), місцевість та об'єкти.

Інженерне майно – військове майно, яке є сукупністю матеріально-технічних засобів, що є на озброєнні (постачанні) в Міністерстві оборони України та ЗС України і призначені для використання під час виконання завдань інженерної підтримки дій військ (сил).

Інженерні боєприпаси – засоби інженерного озброєння, які містять вибухові речовини чи піротехнічні суміші.

Інженерні загородження – встановлені на місцевості мінно-вибухові засоби, штучно створені перешкоди, руйнування споруд та різних об'єктів, які мають на меті завдання втрат противнику, затримання його просування, створення сприятливих умови для ураження його вогнем з усіх видів зброї, скоювання маневру або змушення рухатися у вигідному для наших військ напрямку.

Інженерно-технічне забезпечення – комплекс заходів щодо накопичення до встановлених норм запасів інженерного озброєння і техніки, у тому числі інженерних боєприпасів, інженерно-технічного майна та своєчасного забезпечення ними військ (сил), їх зберігання, обслуговування та ремонту, своєчасної підготовки до використання за призначенням, забезпечення безаварійної та безпечної експлуатації, своєчасного відновлення у разі пошкодження, подачі у війська (сили) для поповнення запасів замість витрачених і втрачених.

Колонні шляхи – вибрані на місцевості напрямки поза дорогами, які підготовлені для короткочасного руху військ (військових колон).

Маневр – організоване пересування військових частин і підрозділів у ході бою (дій) з метою зайняття вигідного положення відносно противника і зосередження необхідних сил і засобів на новому напрямку (рубезі, районі), виведення військових частин та підрозділів з-під ударів противника, а також для підвищення ефективності ураження противника.

Маневр вогнем полягає в зосередженні вогню високої щільності по найважливіших цілях противника, розподіленні його для одночасного ураження декількох цілей або перенесенні вогню на нові цілі.

Маскування військ (сил) і об'єктів – комплекс заходів, які проводяться з метою забезпечення прихованості розташування (пересування), раптовості дій і збереження боєздатності своїх військ (сил) та введення противника в оману щодо дійсного району

розгортання угруповання, оперативної побудови (бойового порядку) і намірів дій наших військ. Воно включає: приховування військ та об'єктів інженерними заходами і засобами маскування; інженерне обладнання та утримання хибних районів і об'єктів; застосування інженерних сил та засобів для забезпечення демонстративних дій військ.

Мінно-вибухові загородження – загородження, що влаштовуються з різних типів мін та піддивних зарядів за допомогою загороджувачів, дистанційних систем мінування або вручну для ураження живої сили, техніки противника та руйнування ворожих об'єктів.

Обхід – більш глибокий маневр, який здійснюється підрозділами для виходу в тил противнику.

Операція – це дії військових формувань щодо виконання стратегічного, оперативного, тактичного, навчального або адміністративного головного завдання (місії); процес ведення бойових дій, включаючи пересування, забезпечення сил, проведення атак, захисту і маневрування для досягнення завдань окремого бою або усієї кампанії.

Охоплення – маневр, який здійснюється підрозділами для виходу у фланг противнику.

Переправа – ділянка водної перешкоди з прилеглою до неї місцевістю та необхідними переправно-десантними та іншими засобами, обладнана для подолання водної перешкоди військами одним із можливих способів. Переправа військ через водні перешкоди може здійснюватися в усіх видах Д'їбоу.

Планування в ході виконання завдань з інженерної підтримки – вид безпосереднього планування застосування інженерних військ (підрозділів), яке полягає в уточненні (розробленні нового) плану підтримки, що проводиться Командуванням Сил підтримки у разі різкої зміни воєнно-політичної та/або воєнно-стратегічної обстановки.

Пункт водопостачання – обладнане біля джерела води місце, на якому добувається, очищується, зберігається і видається вода.

Район зосередження підрозділу (частини) – обладнана в інженерному відношенні ділянка місцевості, підготовлена для кругової оборони з додатковим обладнанням споруд для захисту особового складу, ПУ, медико-санітарного обслуговування, контрольно-пропускних пунктів (КПП), блокпостів, сторожових застав, засідок і секретів на підступах до неї.

Розгородження – заходи (дії) що направлені на пророблення проходів, розчищення завалів і руйнувань в ході інженерної підтримки застосування військ (сил).

Розмінування місцевості і об'єктів – проведення робіт із виявлення, знешкодження та (або) знищення мін, мін-пасток та інших ВВП на визначеній ділянці місцевості (об'єкті).

Рухомий загін загородження – елемент бойового порядку з'єднання, оперативної побудови угруповання військ (сил) під час підготовки та у ході ведення бою, операції, який призначений для виконання завдань з улаштування загороджень, здійснення руйнувань з метою завдання втрат противнику в особовому складі і техніці, зниження темпів його наступу та обмеження можливостей маневру, а також для прикриття танконебезпечних напрямків, відкритих флангів, проміжків (стиків),

проривів у обороні, рубежів розгортання військ для контратак і контрударів та закріплення захоплених рубежів.

Система інженерних загороджень – сукупність різних загороджень, які створюються за єдиним планом відповідно до замислу бою у поєднанні з системою вогню, природними перешкодами, з урахуванням маневру своїх військ та дій противника.

Складовими елементами бою є удар, вогонь і маневр.

Стабілізаційні дії військ – форма воєнних дій, яка являє собою організоване застосування визначеного складу військ у взаємодії з органами і підрозділами ІВФ та ПрО у межах стабілізаційної та інших операцій або самостійно для стабілізації обстановки у кризовому районі.

Удар – складова бойових дій (бою), а також особлива форма бойового застосування військових частин, що полягає в одночасному ураженні військ і об'єктів противника потужною дією на них зброєю або військами.

Форсування – подолання водної перешкоди, протилежний берег якої обороняється противником

Фортифікаційне обладнання – укріплення місцевості (зміна рельєфу) для ведення бою, підвищення боєздатності військ, їх бойової ефективності та захисту від впливу засобів ураження противника

Functions of Engineer Support of Combat Operations – функції інженерної підтримки застосування військ (сил)

General Support Engineering – загальна інженерна підтримка військ (сил)

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
1	2
БАТ-2	Шляховий прокладач
БГМ	Бурильна ґрунтова машина
БМП	Бойова машина піхоти
БМР	Бойова машина розмінування
БР	Бойове розпорядження
БТГр	Батальйонна тактична група
БТР	Бронетранспортер
ВАД	Військово-автомобільна дорога
ВММ	Важкий механізований міст
ВМС	Військово-Морські Сили
ВНП	Вибухонебезпечний предмет
ВП	Водорозбірний пункт
ВР	Вибухові речовини
ВТЗ	Високоточна зброя
ВФС	Військова фільтрувальна станція
ВШ	Вогнепровідний шнур
ГД	Головний дозор
ГІЗ	Група інженерного забезпечення
ГМЗ	Гусеничний мінний загороджувач
ГПЗ	Головна похідна застава
ГРозг, ЗРозг	Група, загін розгородження
ГРозм	Група розмінування
ДВід	Дозорне відділення
ДВМП	Дистанційно встановлені мінні поля
ДКЗ	Документи кодованого зв'язку
ДКЛА	Дистанційно керований літальний апарат
ДШ	Детонуючий шнур
ЕВМ	Електровибухова мережа
ЕДП	Електродетонатор
ЕЗ	Електризовані загородження
ЗАЗ	Засекречений автоматизований зв'язок
ЗЗР	Загін забезпечення руху
ЗІО	Засоби інженерного озброєння
ЗШР	Загін штурму та розгородження
ІБП	Інженерні боєприпаси
ІВФ	Інші військові формування
ІР	Інженерна розвідка
ІРГ	Інженерна розвідувальна група
ІРД	Інженерний розвідувальний дозор

1	2
ІСП	Інженерний спостережний пост
ІТЗ	Інженерно-технічне забезпечення
КППМП, ПТМП	Кероване протипіхотне, протитанкове мінне поле
МВЗ	Мінно-вибухові загородження
МП	Мінне поле
МПП	Мало помітні перешкоди
МРС	Мінно-розшукова собака
МТУ	Мостовий танковий укладач
НВВ	Напрямки взаємної видимості
ОКП	Основний командний пункт
ОУВ	Об'єднане угруповання військ
ПБР	Попереднє бойове розпорядження
ПВ	Пункт водопостачання
ПВЗ	Польовий вузол зв'язку
ПВП	Протипіхотний вибуховий пристрій
ПЗ	Підривні заряди
ПЗДК	Пункт заготівлі дорожніх конструкцій
ПЗМК	Пункт заготівлі мостових конструкцій
ПММ	Понтонно-мостова машина
ПМП	Понтонно-мостовий парк
ППМ, ПТМ	Протипіхотна, протитанкова міна
ППМП, ПТМП	Протипіхотне, протитанкове мінне поле
ППУ	Передовий пункт управління
ПТРез	Протитанковий резерв
ПТрМ	Протитранспортна міна
ПУ	Пункт управління
ПУВ	Приховане управління військами
РДГ	Розвідувальна диверсійна група
РЗЗ (РЗЗВ)	Рухомий загін загороджень (на вертольотах)
РППБ	Розвідувальна підготовка поля бою
РХБз	Радіаційний, хімічний, біологічний захист
РХБР	Радіаційна, хімічна, біологічна розвідка
СВП	Саморобний вибуховий пристрій
ССпО	Сили спеціальних операцій
ТакПД	Тактичний повітряний десант
ФС	Фортифікаційна споруда
ШГ	Штурмова група
ШЗ	Штурмовий загін
ASCOPE РСМОЛП	Areas, Structures, Capabilities, Organization, People and Events (район, структури, можливості, організації, люди, події)
BOS (СВБ)	Battlefield Operating System (Системи ведення бою)
СВРН	Хімічний бактеріологічний радіоактивний ядерний захист
ССІР (ВКВІ)	Commander's Information Requirements (Вимоги командира щодо важливої інформації)

1	2
CIR (ВКИ)	Commander's Critical Information Requirements (Вимоги командира щодо інформації)
CSE (БІП)	Combat Support Engineering (Бойова інженерна підтримка)
EEFI (ВДВІ)	Essential Elements of Friendly Information (Важливі деталі власної інформації)
FEBA (ПКО)	Forward Edge Of The Battle Area (передній край оборони)
FRAGO (БР)	fragmentary order (бойове розпорядження)
FFIR (ПІВВ)	Friendly Forces Information Requirements (Пріоритетна інформація про власні війська)
HVTLs (ПІЦУ)	High Value Target List (Перелік першочергових цілей ураження)
IR (ПІП)	Information Requirements (Початкові інформаційні потреби)
LNO (ОКІаЗ)	Liaison Officers Офіцер з координації та зв'язку
LOGPAC	Логістичні пакувальні операції
MCOO & AA Ov (МООП)	Modified Combined Obstacle Overlay & Avenues of Approach (Модифікований об'єднаний оверлей перешкод)
MDMP (ПІВВР)	Military Decision Making Process (Процес Прийняття Військового Рішення)
METT-TC БзПМСіЗ-ЧЦ	Mission, enemy, terrain and weather, troops, time, civil considerations (Бойова задача, дані про противника, рельєф місцевості і погодні умови, доступні сили та засоби підтримки, час і цивільний фактор)
MILENG (ІД)	Military Engineering (Інженерна діяльність)
OAKOC (СШКМІМ)	Observations, Avenues of approach, Key terrain, Obstacles, Cover and concealment (Спостереження, шляхи підходу, маневру, ключові і важливі ділянки місцевості, перешкоди на місцевості та умови переміщень, укриття та маскування)
OPORD (БН)	Operation order (Бойовий наказ)
PIR (ПІПІ)	Priority Intelligence Requirements (Пріоритетна розвідувальна інформація)
SOSRA (ПІЗПА)	Suppress, obscure, secure, reduce and assault (Придушення, задимлення, захистити, проробити та атакувати)
SCATMINES	Scaterable Mines Дистанційно встановлені міни
TLP	Troop Leading Procedure

1	2
(ТЛП)	(Процедура управління підрозділами)
WARNO (ІР)	Warning Order (Попереднє розпорядження)
WFF (ФБЗ)	War Fighting Function (Функції бойового застосування)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Основи інженерної підтримки

1.1.1. Інженерна підтримка застосування військ (сил) є однією із складових оперативної системи ведення бою (BOS – Battlefield Operating System).

Інженерна підтримка залежно від умов обстановки здійснюється:

в мирний час під час проведення заходів оперативно-службової діяльності, бойової підготовки, перевірок військ, участі в міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки, миротворчих контингентах та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру;

в особливий період під час підготовки та ведення операції (бойових дій), пересування військ, розташуванні їх на місці.

Ознакою інженерної підтримки застосування військ (сил) є інженерна діяльність (MILENG – Military Engineering), яка проводиться незалежно від виду операції або місці з метою здійснення підтримки військ (сил) в інженерному відношенні.

Головними (основними) завданнями інженерної підтримки є:

інженерна підтримка мобільності своїх військ (сил);

обмеження мобільності сил та засобів противника;

виконання інженерних заходів щодо підвищення живучості та безпеки військ (сил) і об'єктів;

загальна інженерна підтримка військ (сил).

1.1.2. Відповідно інженерна підтримка застосування військ (сил) має дві основні функції (Functions of Engineer Support of Combat Operations):

а) бойова інженерна підтримка (combat support engineering – M/C/S) та включає заходи, що пов'язані з прямою підтримкою поточних або неминучих бойових дій (операцій), які проводяться з акцентом на швидкість та з метою виконання короткострокових тактичних завдань:

1) інженерна підтримка мобільності (**Mobility**) своїх військ (сил);

2) інженерні заходи обмеження мобільності (**Countermobility**) сил та засобів противника;

3) інженерні заходи з підвищення живучості та безпеки військ (сил) і об'єктів (**Survivability**);

б) загальна інженерна підтримка військ (сил) (general support engineering) охоплює навмисну, завчасну, довгострокову підготовку та непряму підтримку поточних або майбутніх операцій, а також тих військово-технічних завдань, пов'язаних з підтримкою спільних сил на всіх етапах операції.

1.1.3. Інженерна підтримка мобільності військ (сил) включає: інженерну розвідку противника та місцевості; забезпечення подолання водних перешкод або суходолів (протитанкових ровів); пророблення проходів у міно-вибухових загородженнях, позначення замінованих районів (ділянок) та їхнє розмінування;

виконання інженерних заходів з підготовки та утримання шляхів пересування військ (сил), пророблення проходів (обходів) у невибухових загородженнях; інженерна підтримка дій армійської авіації.

Забезпечує здатність військ швидко і вільно рухатись у зоні проведення операцій, щоб виконати їхню головну місію. Мобільність необхідна для досягнення концентрації зусиль та швидкого розгортання, з метою завдання ворогу поразки.

На мобільність військ впливають характер місцевості, погодні умови та дії противника. Найбільший негативний вплив на мобільність військ має руйнування переходів через перешкоди, а також застосування противником інженерних загороджень, особливо мінно-вибухових та встановлених дистанційно.

З метою збереження мобільності (темпу виконання завдання) та мінімізації впливу перешкод на дії військ (сил) командири повинні: прогнозувати наявність перешкод та їх характер; планувати порядок подолання можливих перешкод; забезпечити завчасне виявлення інформації про перешкоди із залученням всіх видів розвідки; постійно проводити тренування (навчання) з подолання перешкод.

У разі виявлення перешкоди війська (сили) повинні здійснювати по чергово такі дії: обійти перешкоду; за неможливості обходу – подолати перешкоду за допомогою штатних сил та засобів; за неможливості обходу та подолання перешкоди за допомогою штатних сил та засобів – організувати залучення частин (підрозділів) інженерних військ для подолання перешкод.

1.1.4. Інженерні заходи з обмеження мобільності (контрмобільності) військ (сил) противника включають: інженерну розвідку противника та місцевості; влаштування інженерних загороджень як вибухових, так і невибухових; здійснення руйнувань та посилення перешкод природного походження; комбінування різних типів перешкод, у тому числі з вогневими засобами ураження.

Впливає на здатність противника маневрувати вільно і проводиться з метою вибіркового позбавлення його використовувати переваги місцевості. Може зменшувати ефект переваги ворога в чисельності та направляти його у вигідне для своїх військ (сил) місце, де його можна знищити.

Інженерні заходи з обмеження мобільності військ та сил противника застосовуються з метою руйнування його планів висунання (наступу) та ненадання йому змоги використати особливості місцевості. Вони також можуть знизити ефект чисельної переваги противника, що веде наступ, та спрямувати його в райони або утримати у районах, де йому можливо завдати поразку. Мінно-вибухові загородження можуть завдати противнику значних втрат, особливо у бронетанковій техніці, та підвищити ефективність дій своїх протитанкових систем. При цьому командири під час планування заходів з обмеження мобільності сил та засобів противника повинні обов'язково враховувати потреби у маневрі своїх військ. Особливо важливим є врахування на всіх рівнях завдань резервів.

Планування влаштування інженерних загороджень залежить від мети бажаного впливу (чотирьох ефектів) на противника:

- дезорганізувати (“Disrupt”) його –
- примусити відступити або повернути (“Turn”) –
- затримати (“Fix”) –
- зблокувати (“Block”) –

Загородження влаштовуються “за місцевістю”, “проти цілі” чи “за ситуацією”.

Під час застосування інженерних загороджень необхідно дотримуватися п’яти принципів:

а) Загородження в першу чергу повинні бути пов’язані із системою вогню прямого ведення (до 400 м) при цьому особлива увага приділяється розташуванню загороджень у комбінації з вогнем ПТУР (загородження й перешкоди перед переднім краєм оборони (далі – ПКО) повинні розташовуватися під прикриттям засобів ураження артилерії, а на дальніх і близьких підступах – у комбінації з ударами авіації й ракетних військ);

б) Загородження погоджуються із планом маневру своїх військ;

в) Загородження погоджуються з існуючими (природними) перешкодами там, де вони можуть прикрити розриви й проходи між ними, а також між собою;

г) Мінно-вибухові загородження створюються ешелоновано, на головних напрямках наступу противника, на достатньому видаленні одне від одного, щоб противнику доводилося щоразу розгортати сили й засоби для подолання нових загороджень. Використовувати на всю глибину зон бойового впливу основних бойових одиниць (батальйонних тактичних груп (далі – БТГр) тощо);

д) Загородження використовувати для досягнення раптовості. Використання дистанційно встановлених мін дає можливість “миттєво” улаштувати мінні поля, ставлячи атакуючого противника в зовсім нові складні умови.

Крім того, в зоні (районах) ведення бойових (спеціальних) дій інженерні загородження влаштовуються для прикриття районів розгортання пунктів управління (далі – ПУ), позиційних районів військових частин ракетних військ і артилерії, польових аеродромів, складів (місць зберігання ОВТ та МТЗ).

Використання інженерних боєприпасів та інженерного майна для забезпечення огороження (охорони) військових та інших об’єктів поза зонами (районами) ведення бойових (спеціальних) дій можливо виключно за рішенням Головнокомандувача Збройних Сил України.

1.1.5. Інженерні заходи підвищення живучості та безпеки військ (сил) включають: інженерну розвідку противника та місцевості; посилення загальновійськових підрозділів для фортифікаційного обладнання позицій та районів; влаштування захисних споруд на ПУ; проведення інженерних заходів з маскуванню та імітації; надання допомоги з розчищення зон (секторів) обстрілу; методичну та практичну допомогу військам у влаштуванні вогневих і захисних

споруд та використанні властивостей місцевості для ведення бойових дій і захисту; застосування табельних засобів інженерного озброєння для добування та очищення води на пунктах водопостачання; постачання електроенергії від військових електроустановок автономного живлення; пошук та знищення вибухонебезпечних предметів; участь у ліквідації наслідків надзвичайних природних та техногенних ситуацій; інженерно-технічне забезпечення військ.

Ефективність фортифікаційного обладнання районів і позицій, зайнятих підрозділами в умовах застосування сучасних засобів ураження оцінюється живучістю даних підрозділів.

Під живучістю розуміється кількість особового складу та бойової техніки, що збереглися після застосування противником засобів ураження. Живучість може виражатись відсотком особового складу та техніки, що збереглися, або відносним числом.

Інженерні заходи з підвищення живучості та безпеки військ (сил) включають всі аспекти захисту особового складу, озброєння та військового майна від впливу зброї противника та його систем виявлення, а також включають інженерні заходи з введення противника в оману. Заходи також передбачають забезпечення військ інженерною технікою та майном, іншими ресурсами, застосування інженерно-технічних знань та вмінь під час виконання інженерних заходів, які виконуються додатково до безпосередньої інженерної підтримки бою.

Командири повинні постійно вживати заходів щодо зниження рівня уразливості підпорядкованих сил та засобів. З метою посилення загальновійськових частин (підрозділів) для підвищення їх живучості можуть залучатися інженерні підрозділи в межах наявних ресурсів та відповідно до пріоритетів їх застосування. Заходи щодо зменшення уразливості починаються із застосування всіх наявних засобів маскування та об'єктів укриття природного та штучного походження і продовжуються шляхом влаштування бойових позицій та захисних споруд.

При виконанні інженерних заходів живучості та безпеки військ (сил) необхідно дотримуватись основних вимог:

фортифікаційне обладнання місцевості повинне сприяти підвищенню ефективності вогню перед ПКО і в глибині оборони, забезпеченню живучості особового складу, ОВТ;

фортифікаційне обладнання районів, позицій оборони проводиться з моменту зайняття їх підрозділами й триває безупинно виходячи із принципу забезпечення постійної бойової готовності підрозділів і максимального захисту особового складу, ОВТ від засобів ураження противника (за досвідом ООС (АТО) одним з основних правил захисту від сучасних засобів ураження вважається забезпечення укриттями в першу чергу особового складу);

зведення фортифікаційних споруд здійснювати в декілька етапів, при цьому захисні властивості споруджень повинні зростати від мінімальних до граничних (щілина – перекрита щілина – бліндаж – і т. д.) – за 5-6 годин з моменту переходу до оборони повинно бути досягнуто зниження ймовірності ураження підрозділів до 65%, за 10 – 12 годин – до 80%, а за дві доби – до 90 –

95%.

У умовах бою із застосуванням великої кількості техніки опорні пункти є протитанковими позиціями, а саме обладнання вогневих позицій протитанкових ракетних комплексів визначає положення позицій механізованих підрозділів і обладнання загороджень перед переднім краєм оборони.

1.1.6. Загальна інженерна підтримка військ (сил) включає: інженерну розвідку противника і місцевості; застосування табельних засобів інженерного озброєння для добування та очищення води на пунктах водопостачання; постачання електроенергії від військових електроустановок автономного живлення; пошук та знищення вибухонебезпечних предметів; участь у ліквідації наслідків надзвичайних природних та техногенних ситуацій; інженерно-технічне забезпечення військ (сил). Охоплює численні спеціалізовані можливості, які можуть виконуватись цивільними особами та підрядниками, але характер деяких завдань або умови, за яких вони повинні виконуватися, часто вимагає, щоб їх виконували військові інженери (інженерні підрозділи, частини).

Загальна інженерна підтримка військ (сил) передбачає забезпечення військ інженерною технікою та майном, іншими ресурсами, застосування інженерно-технічних знань та вмінь під час виконання інженерних заходів.

Для виконання двох основних функцій (бойової інженерної підтримки та загальної інженерної підтримки військ (сил)) залучаються батальйони та роти інженерних військ. Які виконують завдання інженерної підтримки із:

мобільності військ (сил) – шляхом підготовки та утримання шляхів пересування; подолання перешкод або суходолів (протитанкових ровів); здійсненням протиміних заходів; обладнанням посадкових майданчиків для вертольотів, будівництва злітно-посадкових смуг, зокрема пристосуванням доріг та інших твердих поверхонь для використання авіацією;

обмеження мобільності сил та засобів противника – шляхом створення системи інженерних загороджень як вибухових, так і невибухових; здійснення руйнувань та посилення перешкод природного походження;

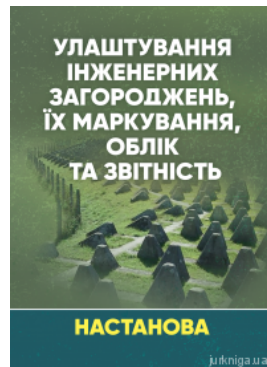
підвищення живучості та безпеки військ – шляхом надання допомоги у фортифікаційному обладнанні рубежів (позицій, районів); будівництва та зміцнення захисних споруд на пунктах управління; проведення інженерних заходів безпеки щодо приховування та імітації; при необхідності надання допомоги загальновійськовим підрозділам у розчищенні зон (секторів) обстрілу, методичної та практичної допомоги військам у будівництві вогневих і захисних споруд та виборі елементів інфраструктури для ведення бойових дій і захисту;

загальної інженерної підтримки військ (сил) – шляхом застосування табельних засобів інженерного озброєння для очищення води на пунктах водопостачання; постачання електроенергії від військових електроустановок автономного живлення; пошуку та знищення вибухонебезпечних предметів; участі у ліквідації наслідків надзвичайних природних та техногенних ситуацій.

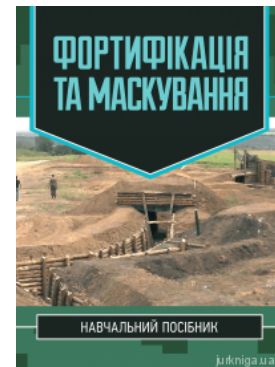
Книги, які можуть вас зацікавити

Бойовий статут Сил підтримки "Інженерні війська Збройних Сил України" частина III (взвод, відділення, екіпаж)

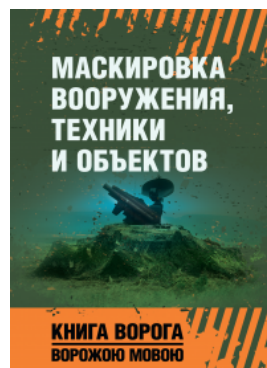
Улаштування інженерних загороджень, їх маркування, облік та звітність. Настанова

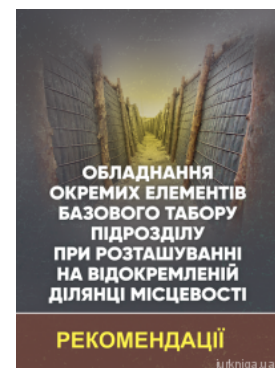
Фортифікація та маскування

Фортифікація и маскировка. Книга ворога ворожою мовою

Маскировка вооружения, техники и объектов. Книга ворога ворожою мовою

Обладнання окремих елементів базового табору підрозділу при розташуванні на відокремленій ділянці місцевості. Рекомендації

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт →](#)